

1.
ДИСКОТЕКА

Грудень. Субота. Мені шістнадцять. Вік помилок, яких не уникнути. Деякі з них будуть роз-

прекрасними, деякі — печально-повчальними, уроки із деяких я засвою лише тоді, коли матиму своїх дітей. Але факт залишається беззаперечним: усе, що відбувається зараз зі мною та навколо мене, усі сценарії, у яких я — головна героїня, частина масовки або взагалі відсутній персонаж, так чи інакше формують мою особистість. І в майбутньому я не раз використовуватиму їх як референси, намагаючись знайти вихід із якоїсь сраки, і не раз заново їх подумки проживатиму, проговорюючи слова давніших діалогів уже по-іншому, по-новому, по-мудрому, бо у тридцять п'ять уже точно знаю, як варто було б тоді відповісти. І не раз сміятимусь із себе й дякуватиму за ці спогади. І не раз здивую себе, розчулившись і пустивши скупі соплі, коли випадково почую саме ту пісню. Так, ту. Напевно, у кожній з нас є саме та пісня. Під неї я зі своїм першим коханням кружляла на дансполі в момент, коли його рука, ніби ненароком і так випадково, сповзла мені на дупу.

Мій подих затримався у грудях, а він усе продовжував заглядати в очі кольору Українського Полісся.

Забудуться деталі, якісь декорації, навіть чийсь імена... Не забудуться трепет, радість, розчарування, біль і любов... Не забудуться тодішні відчуття, які панували в душі. Їх не витерти з пам'яті.

А поки грудень, субота, мені, нагадаю, шістнадцять, і я збираюсь на дискотеку в «Кабак». «Кабак» — легендарне й суворе місце славної Гощанщини (насправді назва цього закладу «Ресторан “Україна”», але в народі вона чомусь не прижилась). Розташований у даунтауні селища, на окраїні парку, біля РАЦСу й універмагу, «Кабак» ніколи не вирізнявся зайвою урочистістю. Важко когось замилувати сірим облізлим фасадом та інтер'єром, основний акцент якого — фіолетові штори і скатертини з найдешевшої, нібито велюрової, тканини у вибиті тюльпани. Проте «ресторан» був своєрідним монополістом у сфері розваг тамтешньої молоді (альтернатив на той час не було, за винятком літньої пори, коли гецала дискотека під відкритим небом із найоригінальнішою назвою «Летній»). Фішка «Ресторану “Україна”», себто «Кабаку», — завидна версатильність закладу, бо у будні там накривали поминальні обіди з гороховим пюре і коливом із солодкого рису, у вихідні гуляли весілля, дні народження та хрестини з чорносливом у сметанному кремлі й голубцями завбільшки з блоху (чомусь саме маленькі голубці вважались еталоном високої гощанської кухні). А поміж цими життєвими okazіями, що супроводжувалися ловкими гастрономічними шедеврами, вечорами в «Кабаку» крутили дискотеку.

Танці для молоді й тих, хто себе до такої категорії зараховував, попри поважну кількість зустрітих весел, вважалися хайлайтом тамтешнього світського життя. У цій круговерті інтриг, романів, де юнацькі гормони вперемішку з досить доступним алкоголем, твої шанси на те, щоб закохатися, напитися, облюватися чи отримати по морді («чи» часто змінювалося на «і»), у площині ймовірностей зростали в геометричній прогресії. Так, особливо «фартові», хоч рідко, але встигали прожити всі ці драматичні сценарії за один-єдиний вечір, уяви! Тут ти сьорбнув оковитої та відчув дивну миттєву слабкість. Далі «почистив карму», поблювавши за парканом. У моменті ейфорії від полегшення зрозумів, що любиш Люду з Червоної долини. Від цього осяяння розірвався поривом їй про це одразу ж оповісти. Після недовгих пошуків уздрів пасію в черзі до туалету. Гикаючи й хитаючись, признався в коханні. Вмить отримав за ці ніжні почуття по носі від її кавалера, якого просто не помітив поруч. Зібрав розбите серце до купи й пішов далі шукати нову одну-єдину.

Прекрасність цих феєричних провінційних походеньок на дискотеку в юному віці полягала в можливості прожити в тому однісінькому суботньому вечорі ціле захопливе життя, водночас усвідомлюючи, що все твоє життя ще попереду. Хіба це не чудово? Га?

Тому я збираюсь. Тулю на себе ліфчик із пушопом, сорочку з неглибоким вирізом, яку позичила в подруги, мініспідницю, чорні колготки на 20 ден і ботфорти на підборах. На етапі надягання спідниці мама заочує очі під лоба й заявляє, що не може на це дивитись.

— Куди воно? До чого воно? Мороз надворі! Ти давно від циститу лічилася?

— Ну, мам... — заводжу й далі, підтягую колготки, смішно присідаючи, і, ніби відштовхуючись від підлоги, смикаю їх під самі цицьки, намагаючись не зробити зачіпку нігтями, які нананікюрила червоним лаком.

— Не, ну я не можу на це дивитись, — повторила мама і вийшла з кімнати, грюкнувши дверима.

Мама не може, то баба завш гаразд! Вона — делікатна жіночка сімдесяти п'яти літ, невисокого зросту, худорлява, кароока, із сухеньким, але жвавим обличчям, приємним голосом і ніжними руками. Від неї так приємно пахне випічкою, барбовалом і добротою. Зрозуміти цей аромат, а тим паче точно оформити його у слова, я змогла, лише коли подорослішала. У ньому нотки ласки і прийняття. Її ріденьке волосся нагадує суміш солі з перцем. Поміж темних пасом видніються сріблясті волосини. А темних пасом, попри бабусин поважний вік, таки чимало. Вона збирає їх у невелику гульку, підтримуючи кількома невидимками, та ховає під хусточку, товщина якої залежить від сезону, а узор — від особливих дат церковного календаря. Коли починаю фарбуватися, старенька заходить у кімнату, сідає на ліжко й коментує кожен мій рух.

«Нігті — то це жива тобі менстра, коб мене хто спитав!» — проводить ловку аналогію вона, висловлюючи обурення щодо мого вибору надто вульгарного кольору лаку. Так, усе червоне автоматично вважалося вульгарним або, як казалося, «надто вживаюче».

Повноцінного терміна «менструація» бабуса ніколи не вживала. Як і в багатьох людей її покоління, проста згадка критичних днів у розмові викликала відчутний дискомфорт. Саме тому вона скоротила його до зручного їй мінімуму та вживала лише у випадках, коли червоний колір доводив до крайньої межі роздратування. Менструація ж у нашій сім'ї називалася «ділами». «У мене діла» — загадкова фраза, яка для нас мала лише одне значення.

«Ну і нащо ти оце квецяєшся тим?.. Я нать не знаю, що воно таке. То ж молоде — воно і так гарне. Там хімія одна в тих тубиках. Нать не кажи мені, скільки ти заплатила за цю гадость. Я не хочу того знати». Минає п'ять секунд. «Скільки воно стоїть?» Бабуса причитає, створюючи розважальне звукове тло, а я шатірю мордяку тоналкою, замальовуючи нею навіть пишні губи. Очі — лише чорні смокі.

До речі, про «смокі». Подруга обіцяла дорогою купити цигарок. Катерина легенько возрадувалась від цієї думки і всміхнулась сама собі у дзеркалі, паралельно перевіряючи, чи крупинка гірчиці з домашньої кубаси, яку нещодавно навернула, не застрягла між зубами.

Починаю фарбувати вії, відкриваючи рота. Цей простий рух дає змогу натягнути морду для кращого профарбовування. Дивно, як він вписався в мою мейкапну рутину, з'явившись фактично на інстинктивному рівні, щойно я вперше взяла в руки тубик туші.

Не відриваюсь. Продовжую. Упевненим рухом руки наношу напівпрозорий блиск, у якому ніжно переливаються блідо-рожеві блискітки, на зашуровані тоналкою губи. М-м-м-м, краса.

«Живий тобі мрець», — лаконічно підсумувала бабуся Ганя, давши назву сьогоднішньому макіяжу, від якого особисто я в захваті, бо вийшло навіть краще, ніж у Авріл Лавін.

Як цікаво получається... У шістнадцять ти малюєшся експресивно. Мета: здаватися старшою, візуально додавши до свого справжнього віку. У тридцять п'ять декоративної косметики в арсеналі значно менше. Часто це елементарний мінімум, який надає шкірі сяяння та підкреслює рум'янець. Мета: показати людям, що нирки працюють добре.

Наступним у хід іде пробник парфумів від Avon, який я використовую ощадливо, помазавши ковпачком лише за вухами, бо ділю його із сестрою. До речі, про вуха. Не забуваймо про акцентні масивні прикраси. Мої улюблені сережки-кільця, діаметром десять сантиметрів, додають образу потрібної нотки бунтарства.

Так, а де мобілка? Фух, знайшла на ліжку, закуйовджену в покривалі. Тьмяно-зеленька Nokia 11 з яскраво-блакитною підсвіткою екрана. Донедавна я демонстративно носила її на блискучому шнурку, вчепивши на лебедину шию. Чому? Щоб люди бачили, що в мене є мобільний телефон, звісно. Ще рік тому він вважався своєрідним символом достатку. Не зв'язку, а саме достатку, бо дзвонити з нього особливо не було кому й за що. А зараз таке нагрудне носіння вважається несмаком, тому я просто вкинула мобілку в сріблясту сумочку з чорними лаковими ручками. Наявність її в кожного другого звільнила мене від токсичної потреби випендрюватися. Виня-

ток: мобілка з кольоровим екраном. Якщо маєш таку, то гріх не випендрюватися.

Сумочка моя, до речі, також від Avon. Треба ж було якось підтримувати бізнес однокласниці, яка мені першій вручала новенькі каталоги й дозволяла тертись об ті пахучі сторінки мордякою до того, як об них обітре шию пів класу.

Старенька плойка гріється для підкручування окремих пасом, а баба тим часом зачинає свою звичну розповідь, у якій перша гостросюжетна лінія — про Орісю Микитосіну. Цю історію я знаю напам'ять. Оріся була перша дівка на селі (а в селі сім хат). Вродлива та перспективна, надія батьків і баби, що жила на вигоні. Але її, бідаку, взяв і занапастив якийсь там заїжджий комісар. Цей «гастролер», як виявилось, «просто хотів з нею виспатися». Саме це формулювання вживала бабуся, якщо треба було розповісти про інтим. «А хлопцю шо? А з нього як з гуски вода. Оріся ж получилася з дитиною... А вона ж така була славна, як порічка на компот. Мусив її батько їхати шукати того комісара і волочить гада за чуба під призьбу, щоб женився на дочці...». Далі традиційно починалася розповідь про Миколу, який був «ну дуже красивий, ну такий красивий, що не сонце йому світило, а він сонцю...». За довгі роки життя з бабусею я вже вивчила таке: якщо в її розповідях людина неймовірно красива, то це значить, що вона дасть дуба. Ось така от цікава закономірність. Тому на словах «ну такий красивий» я розуміла, що бідному Миколі не позаздриш. Попри його неземну вроду, у цій історії на парубка чекає неминучий пиздець.